

Vergadering Algemeen Bestuur Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant d.d. 21 november 2019

Agendapunt : 4.d

Vertrouwelijk : Nee

Onderwerp : Continuering financiële bijdrage SSiB vanaf 2021

Beslispunten :

1. In te stemmen met de continuering van de financiële bijdrage aan SSiB vanaf 2021 via het programma collectieve taken.
2. In te stemmen met de herziene bijdrage voor elke individuele gemeente (zie tabel onder het kopje 'Financiën / Personeel') en de bijdrage voor collectieve taken dienovereenkomstig te verhogen.
3. Kennis te nemen van de gevraagde bijdragen van de andere deelnemers zoals opgenomen in de tabel onder het kopje 'Financiën / Personeel'.

Aanleiding

De afgelopen jaren is er een toename zichtbaar van misstanden in het buitengebied. Er zijn meer afvaldumpingen in de natuur- en het buitengebied; het gaat hierbij vaak om afval afkomstig van drugsproductie maar ook het dumpen van bedrijfsafval en afval van huishoudens. De verwachting is dat asbestdumping de komende jaren nog kan toenemen door de sanering van asbestdaken.

Daarnaast is er sprake van veelvuldig overtreden van gedragsregels in natuurgebieden. Denk daarbij aan loslopende honden, wildcrossen, (opzettelijke) verstoring van wild, stroperij, het verzamelen of uitsteken van (beschermde) planten en paddenstoelen waar dit niet is toegestaan en het recreëren, lopen, fietsen of varen op plekken in de natuur waar dit verboden is.

Verder komt er veel illegale bewoning voor en worden illegale hennepplantages en drugslaboratoria op het Brabantse platteland aangetroffen. Door deze omstandigheden gaat de kwaliteit van de natuur en het buitengebied achteruit. De burger en recreant voelen zich steeds onveiliger.

Toelichting

Het ontstaan van Samen Sterk in Brabant (van SSiB 1.0 naar SSiB 2.0)

Om deze trend die al een aantal jaren gaande is om te buigen, is circa tien jaar geleden het concept voor Samen Sterk in Brabant ontwikkeld en opgezet. Binnen de samenwerkingsvorm zijn een aantal nieuwe zogenaamde regiohandhavers geworven die enerzijds zelf toezicht houden in het buitengebied en optreden tegen overtredingen. Daarnaast hebben zij als taak een samenwerkingsnetwerk te mobiliseren waardoor meer misstanden in het buitengebied kunnen worden aangepakt of worden voorkomen.

Aanvankelijk werden de regiohandhavers in iedere regio aangestuurd door de regionale milieu- of omgevingsdienst (SSiB 1.0). In 2017 is besloten de samenwerkingsvorm SSiB verder te professionaliseren en er is gekozen om vanaf 2018 de taken en werkzaamheden van SSiB integraal onder te brengen bij één dienst, de Omgevingsdienst Brabant Noord (SSiB 2.0). In het buitengebied van Brabant zijn er in 2018 zes regiohandhavers (zes fte) in functie voor het uitvoeren van de geschetste taken.

Paradoxaal genoeg zijn de afgelopen jaren de misstanden en criminaliteit in het buitengebied en specifiek in de natuurgebieden van Brabant alleen maar toegenomen. De beschikbaar gestelde capaciteit van SSiB was simpelweg ontoereikend om de almaar groeiende overlast te keren. Daar komt bij dat vanuit andere partners de Boa-inzet in het buitengebied minder is geworden en de politie steeds meer prioriteit geeft aan het stedelijk gebied.

Intensivering van toezichts- en handhavingsinspanningen anno 2017-2018

De toename van het aantal misstanden in de natuur, als gevolg van een grote diversiteit aan overtredingen, was in 2017 en 2018 reden om extra middelen aan te vragen voor een verstevigde buitengebieds-handhavingsaanpak. Op 20 april 2018 is door Provinciale Staten naar aanleiding van de Motie 38A besloten om extra middelen in de begroting voor 2019 en 2020 te reserveren om toezicht en handhaving in het Brabantse natuurnetwerk te versterken. De middelen worden door de provincie verstrekt door middel van een begrotings-subsidie.

Doorontwikkeling SSiB 2.0 naar SSiB 3.0

In overleg met de gezamenlijke Brabantse terrein beherende organisaties, incl. Brabants Particulier Grondbezit (hierna tbo's genoemd) is onderzocht hoe de versterking van toezicht en handhaving in de Brabantse natuur- en buitengebieden kan plaatsvinden. De tbo's staan ervoor dat naast het toezicht door de eigen organisatie er een verdere krachtenbundeling van de Brabantbrede handhavingssamenwerking zal plaatsvinden. Bij dit overleg waren de provincie Noord-Brabant, de tbo's, de waterschappen, de Brabantse gemeenten (via de drie Brabantse Omgevingsdiensten) en SSiB betrokken. Op basis van dit overleg is de provinciale notitie "Versterking toezicht en handhaving Natuurnetwerk Noord-Brabant, september 2018" (hierna te noemen: "Notitie versterking toezicht en handhaving natuur" of de notitie) tot stand gekomen. In de notitie zijn de ambitie en doelen van het initiatief beschreven, alsmede de randvoorwaarden waaraan voldaan moet worden om de versterking van het toezicht te bestendigen. In samenspraak en op verzoek van de tbo's zijn de ter beschikking gestelde middelen gebundeld zodat de situatie wordt gecreëerd om vanuit één organisatie op een gecoördineerde wijze op basis van een uitvoeringsprogramma toezicht en handhaving uit te voeren. Besloten is om de uitvoering onder te brengen bij SSiB en daarmee SSiB 2.0 en de impuls gelden te bundelen tot één uitvoeringsorganisatie.

Beoogd effect

De ambitie voor SSiB 3.0 is om te komen tot een structurele vermindering van de (ervaren) overlast, misstanden en criminaliteit in het buitengebied van Brabant en specifiek binnen alle Brabantse Natuurgebieden, het zogenaamde Brabantse Natuurnetwerk.

De doelen van de versterking van toezicht en handhaving zijn als volgt geformuleerd:

- Sterke vermindering van dumpingen van afval in natuur- en buitengebied;

- Sterke vermindering van overtredingen van gedragsregels in natuurgebieden (loslopende honden, wildcrossen, verstoring wild, stroperij, ongeoorloofde activiteiten buiten wegen en paden);
- Sterke vermindering van onveilige situatie voor recreanten en toezichthouders en handhavers.

Argumenten en onderbouwing

1.1 De resultaten van SSiB werpen hun vruchten af.

Betere en intensievere samenwerking en snellere communicatie zorgt voor een gesloten vangnet waardoor nu al een wegtrekkende beweging zichtbaar is van criminelen naar andere gebieden waar minder toezicht aanwezig is. Het is van belang dit effect vast te houden en te verstevigen.

In de impuls gelden voor SSiB 3.0 is in een impactanalyse voorzien om de effectiviteit van SSiB in beeld te brengen. Aan de hand van de uitkomsten hiervan kan zo nodig worden bijgestuurd. In de bijlage 'SSiB nut en noodzaak' zijn de behaalde resultaten over de afgelopen jaren opgenomen.

1.2 Alle deelnemers aan SSiB dragen samen inhoudelijke en financiële verantwoordelijkheid.

In het onlangs gepresenteerde bestuursakkoord 2019-2023 van de provincie Noord-Brabant geeft de provincie aan dat de middelen die voor de jaren 2019 en 2020 beschikbaar zijn gesteld, worden gecontinueerd gedurende de bestuursperiode.

SSiB wordt vanuit de Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN) georganiseerd. Daar zijn de medewerkers in dienst en daar vindt de ondersteuning van SSiB plaats. Voor de uitvoering positioneert SSiB zich echter als een aparte organisatie die werkt voor alle partners in heel Brabant. Voor de inhoudelijke prioritering en verantwoording van de resultaten is een stuurgroep SSiB ingericht waarin alle Brabantse partners zijn vertegenwoordigd. Dit onder het voorzitterschap van de gedeputeerde veiligheid, de heer Renze Bergsma. De financiering van SSiB loopt via de 3 Algemeen Besturen van de Brabantse omgevingsdiensten. Vandaar dat door ieder AB een vergelijkbaar besluit genomen dient te worden over de continuïteit van SSiB. De samenwerkingspartners die niet vertegenwoordigd zijn in deze besturen (te weten de waterschappen, de drinkwaterbedrijven en de tbo's) dienen ieder afzonderlijk schriftelijk aan te geven dat ze garant staan voor hun eigen structurele bijdrage.

1.3 Continuïteit in de bedrijfsvoering is voor SSiB van essentieel belang.

Omdat er bij de subsidieverlening over 2019 en 2020 nog geen duidelijkheid was over het vervolg, zijn beheersmaatregelen getroffen om te voorkomen dat er na beëindiging van de subsidie van de provincie een groot financieel probleem zou kunnen ontstaan. Dit uitte zich onder andere door tijdelijke aanstellingen van de SSiB'ers tot en met shortlease voor de voertuigen. Door de toezegging van de provincie Noord-Brabant in het bestuursakkoord 2020-2023 en door de continuering van de financiering van SSiB, kan gekomen worden tot een robuuste en duurzame organisatie van SSiB.

2.1 Versterking en professionalisering van SSiB vraagt vanaf 2021 om extra investering per deelnemer.

Sinds de start van SSiB is de bijdrage van de gemeentelijke deelnemers elk jaar hetzelfde gebleven, maar daardoor is feitelijk het bedrag steeds lager geworden. Dit komt met name omdat er jarenlang geen indexatie heeft plaatsgevonden. Daarnaast is, door gemeentelijke herindelingen, het aantal deelnemers afgenomen en dus ook de bijdragen. Binnen de SSiB-organisatie heeft de afgelopen jaren een nadrukkelijke en noodzakelijke professionalisering plaatsgevonden, die tevens leidt tot hogere kosten. Door nu een stap terug te doen in inzet worden de inspanningen van de afgelopen jaren ondergraven en ontstaat een terugval in de te behalen resultaten. Er vanuit gaande dat het collectief

continuering van de organisatie van SSiB 2.0 wenst, moeten om het huidige niveau van SSiB (inclusief de toezeggingen van de provincie over 2019-2023) constant te houden, de bijdragen van de deelnemers opnieuw worden vastgesteld en jaarlijks geïndexeerd.

Kanttelingen en onderbouwing

2.1 De jaarlijkse bijdrage per gemeentelijke deelnemer aan de collectieve taken stijgt vanaf 2021

De gezamenlijke kosten voor deelname aan SSiB worden gefinancierd uit het budget voor de collectieve taken. Een verhoging van de individuele bijdrage per gemeente aan SSiB leidt dus automatisch ook tot een verhoging van de bijdrage per gemeente aan de collectieve taken. Als dit niet gebeurt gaat dit direct ten koste van andere geprogrammeerde taken.

Financiën / Personeel

De bijdragen van de deelnemers gaan bedragen:

Deelnemer	Bedrag 2020 per deelnemer	Bedrag 2020 totaal	Bedrag 2021 per deelnemer	Bedrag 2021 totaal
Gemeente	7.700	477.400	10.000	610.000
Provincie (2.0)	198.500	198.500	257.800	257.800
Provincie (3.0)	1.384.800	1.384.800	1.385.000	1.385.000
Waterschap De Dommel	7.700	7.700	10.000	10.000
Waterschap AA en Maas	7.700	7.700	10.000	10.000
Waterschap Brabantse Delta	7.700	7.700	10.000	10.000
Staatsbosbeheer	15.400	15.400	20.000	20.000
Brabants Landschap	15.400	15.400	20.000	20.000
Natuurmonumenten	15.400	15.400	20.000	20.000
Brabant Water	15.400	15.400	20.000	20.000
Evides	2.600	2.600	5.000	5.000
Totaal		2.148.000		2.377.800

Vervolg / Communicatie

Na instemming van het AB worden de afspraken geëffectueerd.

Bijlagen

- SSiB nut en noodzaak
- Begroting SSiB 2.0

Het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant;

Gezien voorgaand voorstel van het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant

BESLUIT

1. In te stemmen met de continuering van de financiële bijdrage aan SSiB vanaf 2021 via het programma collectieve taken.
2. In te stemmen met de herziene bijdrage voor elke individuele gemeente (zie tabel onder het kopje 'Financiën / Personeel') en de bijdrage voor collectieve taken dienovereenkomstig te verhogen.
3. Kennis te nemen van de gevraagde bijdragen van de andere deelnemers zoals opgenomen in de tabel onder het kopje 'Financiën / Personeel'.

Zo vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant d.d. 21 november 2019.

M.J. van Schuppen
voorzitter

J.M.L. Tolsma
secretaris